

Pozdravni govor predsjednika Organizacijskog odbora (Welcome Address of the President of the Organising Committee)

Vladimir JELASKA

Cijenjeni Skupe, poštovana gospodo Herak i obiteljski srodnici gospodina profesora Milana Heraka srdačno Vas pozdravljam otvarajući ovaj znanstveni Skup, kojeg održavamo u povodu 80-te obljetnice života akademika Milana Heraka, profesora Sveučilišta u Zagrebu.

Dragi profesore SRETAN VAM RODENDAN!

Roden 5. ožujka 1917. u Brašljevići, na žumberačkom kršu Milan Herak odrastao je u mnogobrojnoj obitelji, rano stekavši radne navike, te smisao za slogu i međusobno potpomaganje, što mu je, u njegovoj kasnijoj profesionalnoj praksi, kada je bivao članom ekipe ili rukovoditeljem, mentorom ili savjetnikom, dalo predispoziciju za poticanje stvaralačkog ugođaja.

Tijekom klasične naobrazbe (završio je Drugu klasičnu gimnaziju u Zagrebu) nije se opredijelio ni za jednu struku, ali u odabiru studija prevladala je sklonost istraživačkom radu, a to je nudio tadašnji Filozofski fakultet s nekoliko kombinacija prirodnih znanosti.

Student Herak bio je više okrenut botaničkim predmetima, a njegov bliski kolega Domac geologiji pa su sukladno svojim opredjeljenjima podijelili posao oko pravljenja bilješki na predavanjima. Tijekom studija biva odabran za demonstratora u Geološko-paleontološkom zavodu. To, ali i više od toga njegovo sudjelovanje u terenskim geološkim istraživanjima u ekipi prof. Salopeka, a zatim i uspješno obavljeni samostalni terenski zadaci u Lici, Paklenici i kasnije na Medvednici rezultiraju time da mu geologija, koja inače nije bila njegovo primarno opredjeljenje, postaje radom stečena sklonost, koja mu je odredila stručnu budućnost. Na to prof. Herak običava reći "...ne mora se baš u ranoj mladosti opredijeliti za buduće zvanje."

Poslije diplome (1941.) usavršava u Beču paleontologiju iz čega je rezultirao i njegov doktorat iz filozofije (1943.) temeljen na paleontološkoj tezi.

Prvi dio službovanja (1943-1952) proveo je u Geološko-paleontološkom muzeju u Zagrebu, a njegova

nastavnička djelatnost počinje već 1949. honorarnim predavanjima iz paleobotanike i paleobiologije na PMF-u. Od 1952. do 1958. djeluje na Tehničkom fakultetu na Rudarskom odjelu, najprije kao docent, a zatim kao izvanredni profesor. Obavljao je i dužnost starješine tog Odjela.

Od 1959. pa do prestanka s aktivnom službom (1982.) prof. Herak djeluje na PMF-u. Redoviti je profesor od 1960. Punih je 16 godina bio predstojnik Geološko-paleontološkoga zavoda, a obnašao je i pročelničku dužnost Geološkog odsjeka i bio dekanom PMF-a (1964-66). Poslijediplomski studij iz geologije utemeljio je 1960. na PMF-u i predsjedao (1969-71.) sveučilišnim Odborom za poslijediplomski studij i znanstveni rad. Uz to, biva i članom međunarodnih i svjetskih skupova, savjetnik domaćih i inozemnih projektantskih institucija te vlada nekih država.

Profesor Milan Herak u svojem je dosadašnjem bavljenju geologijom objavio 222 različita naslova, od čega je stotinjak znanstvenih radova, 13 izdanja knjiga iz geologije i paleontologije te suautorska izdanja: "Opći prikaz Zemlje" i međunarodno izdanje "Karst" (Elsevier, 1972). Tematski raspon njegovih radova veoma je širok, a objavljivani su u domaćim i inozemnim časopisima.

Ta širina nije znakovita samo u njegovom istraživačkom i znanstvenom bavljenju, nego i kada je u pitanju njegov nastavni rad. Profesorov postupak podrazumijeva najprije dobre temelje, na koje postavlja harmonične okvire, u koje zatim smještava specijalistička istraživanja i napokon postignute rezultate. To je polazište naročito došlo do izražaja kada mu je postavljena zahtjevna zadaća oblikovanja novog predmeta za profil inženjer-geologa na tadašnjem Rudarskom odjelu Tehničkog fakulteta, odnosno kada se tražilo praktična rješenja složenih geoloških problema vezanih uz različite hidroenergetske objekte. Baveći se tim pitanjima uvida koliko praktična istraživanja mogu korisno poslužiti fundamentalnoj znanosti, jednako kao što se i dobri znanstveni geološki rezultati mogu

izravno primijeniti u praksi. Znati primijeniti geologiju, oruđe je kojim nas je profesor naučio rukovati, pokazujući kako je i složene geološke pojave moguće jednostavno objasniti. Uvjerio nas je da u terenska istraživanja valja ući s koncepcijom i potvrđivati ju opažanjima, ali kada geološke pojave ostaju neobjašnjive tada morate mijenjati koncepciju, sugerirao je profesor.

Za svestranu i plodnu djelatnost prof. Herak dobio je brojna priznanja. Od 1963. je dopisni, a od 1973. redoviti član Akademije znanosti i umjetnosti. Bio je i njezin potpredsjednik (1975-78.), tajnik Razreda za prirodne znanosti (1986-88.), član Predsjedništva, urednik časopisa, te voditelj Odbora za krš i Odbora za geotektoniku. Od 1977. je član Austrijske, od 1991. Slovenske, a od 1977. je bio član Srpske akademije, do 1991., kada je otkazao članstvo. Član je Hrvatskog geološkog društva kojemu je bio prvi tajnik, a potom predsjednik i počasni član. Član je brojnih inozemnih društava. Dobitnik je nagrade "Ruđer Bošković" (1968.), nagrade za životno djelo (1976.) i spomen-medalje grada Zagreba (1965.). Odlikovan je Ordenom rada sa zlatnim vijencem (1961.) i Ordenom zasluga za narod sa zlatnom zvijezdom (1986.).

U znak priznanja za znanstvena dostignuća više je autora počastilo prof. Milana Heraka imenovanjem novih taksona na osnovi njegova imena.

Ugledni Skupe, 80. obljetnica života profesora Milana Heraka važan je događaj u hrvatskoj geologiji. Geologija je, na našem prostoru, relativno mlada znanost. Početak sustavnog bavljenja geologijom vezan je uz Đuru Pilara, koji je sljedbenicima utro neizbrisiv i prepoznatljiv trag. Nastavljajući Pilarovom prtinom prof. Herak opredijelio se temeljnim geološkim znanjima i svojim znanstveno-nastavnim djelovanjem pridonijeti boljem osvjetljavanju znanstvenih raskrižja, jasno naznačujući moguće putove napretka. Slijediti te putokaze naša je želja i zato održavanjem ovog Skupa, mi njegovi daci, želimo profesoru Milanu Heraku izraziti naše priznanje i zahvalnost. A kao trajan zapis današnji ćemo znanstveni događaj zabilježiti u časopisu *Geologia Croatica* (Vol. 50/2), koji će u cijelosti biti posvećen ovome skupu.

U nastavku prijepodnevnog programa sažeto ćemo prikazati nastavno i znanstveno djelovanje profesora Milana Heraka.